

ZÁRÓ SZAKMAI JELENTÉS

MECENATÚRA (MEC_21) pályázat

4. ALPROGRAM (MEC_K_21)

Tudományos kiadványok, szakkönyvek papíralapú és egyidejűleg nyílt hozzáférésű elektronikus formátumban történő megjelenésének támogatása

EPR pályázat azonosító: MEC_K_140620

Pályázó kutató: Bondár Mária

Befogadó intézmény: Bölcsészettudományi Kutatóközpont

1. A megjelent kiadvány címe:

A pályázat támogatásával két kötet jelent meg.

Késő rézkori temetkezések Balatonszentgyörgy határában (2022) és

Késő rézkori temetkezések régészeti és bioarcheológiai elemzése

Az MTMT-ben szereplő bibliográfiai adatok:

Szerkesztő: Bondár Mária (**Bondár Mária (Ködmönne)**) Régészet, őskor, késő rézkor, korai bronzkor) **BTK/Régészeti Intézet**

Késő rézkori temetkezések régészeti és bioarcheológiai elemzése

Budapest: HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóintézet, Régészeti Intézet, Archaeolingua, (2023)

Nyelv: Magyar | ISBN: 9786155766640 | ISBN: 9786155766671 | REAL

Közlemény: 34515425 | Nyilvános | Forrás: Könyv (Tanulmánykötet) | Tudományos | kézi felvétel

A Kárpát-medence késő rézkori temetkezéseinek komplex elemzése(128413) Támogató: MKFH, Késő rézkori temetkezések a Kárpát-medencében – Régészeti és bioarcheológiai elemzések új eredm. (MEC K-140621) Támogató: MKFI
Utolsó módosítás: 2024.01.29. 12:16 Sópajti-Tóth László (REGI admin)

[Fejezetek: 10](#)

Megjegyzés: e-book ISBN 978-615-5766-67-1

Szerkesztő: Bondár Mária (**Bondár Mária (Ködmönne)**) Régészet, őskor, késő rézkor, korai bronzkor) **BTK/Régészeti Intézet**; Somogyi Krisztina

Késő rézkori birtuális temető Balatonszentgyörgy határában

Budapest: Archaeolingua, MTA BTK Régészeti Intézet, 317 p. (2022)

Nyelv: Magyar | ISBN: 9786155766658 | ISBN: 9786155766664 | REAL

Közlemény: 33315819 | Nyilvános | Forrás: Könyv (Szakkönyv) | Tudományos | kézi felvétel

A Kárpát-medence késő rézkori temetkezéseinek komplex elemzése(128413) Támogató: MKFH, Késő rézkori temetkezések a Kárpát-medencében – Régészeti és bioarcheológiai elemzések új eredm. (MEC K-140621) Támogató: MKFI
Utolsó módosítás: 2024.01.29. 11:53 Sópajti-Tóth László (REGI admin)

[Fejezetek: 13](#)

Megjegyzés: e-book ISBN 978-615-5766-66-4

2. A kiadvány műfaja és nyelve:

- I. kötet: Régészeti monográfia, magyar, angol összefoglalóval, kétnyelvű képjegyzékkel a kötet végén
- II. kötet: Régészeti tanulmánykötet, magyar nyelven, bővebb angol összefoglalóval, kétnyelvű képjegyzékkel a kötet végén

3. A kiadvány megjelenésének időpontja (év, hónap):

- I. kötet megjelenése: 2022. december
 - II. kötet megjelenése: 2023. december
- Honlaphírek:

Megjelent Bondár Mária és Somogyi Krisztina Késő rézkori birituális temető Balatonszentgyörgy határában c. monográfiája

<https://ri.abtk.hu/hu/archivum/8-aktualis/772-megjelent-bondar-maria-es-somogyi-krisztina-keso-rezkori-biritualis-temeto-balatonszentgyorgy-hataraban-cimu-monografija>
(2022.december) 1513 megtekintés (2024.01.04)

A második kötetet projektzáró konferencián mutattuk be:

<https://ri.abtk.hu/hu/8-aktualis/833-keso-rezkori-temetkezesek-regeszeti-es-bioarcheologiai-elemzese-projektzaro-konferencia>

4. A papíralapú kiadvány megjelent példányszáma:

- I.kötet: 200 példány
- II. kötet: 200 példány

5. A papíralapú kiadvány terjesztésének módja:

- I. és II. kötet:
Szerzők, szerkesztők kaptak példány, kötelespéldányok könyvtáraknak, a szakma prominens képviselőinek tiszteletpéldányok.
Ezen kívül a BTK Régészeti Intézete hazai és külföldi cserepartnerei kapnak a könyvtárunktól a témavezető által kiválasztott könyvtárakba egy-egy példányt.
A maradék kevés példány a könyvtárunk állományába került.

6. A nyílt hozzáférésű (Open Access) elektronikus kiadvány formátuma:

PDF és EPUB formátum

7. A nyílt hozzáférésű (Open Access) elektronikus kiadvány elérhetősége:

A PDF formátum az MTA REAL repozitóriumba és a BTK RI honlapján elérhető.
Az EPUB formátum BTK-RIA-NAS/Kiadványtárban archiválva.

8. A papíralapú kiadvány igényes, magas színvonalú és minőségű nyomdai megjelenése tekintetében tett vállalások mennyiben teljesültek (max. 1000 karakter):

Mindkét kötetnél minden vállalás a szakmában elvárható, magas színvonalon teljesült. A kötetet gondozó Archaeolingua Kiadó 30 éve a nemzetközi kiadásban is elismert, magas színvonalú kiadó.

A borítót grafikus tervezte, az angol szöveg több évtizede csak régészeti munkákra szakosodott tó szakfordító munkája. A képanyagot profi fotósok és szakgrafikusok készítették. A szöveget és bibliográfiát könyvtáros végzettségű technikai szerkesztő gondozta.

9. A nyílt hozzáférésű (Open Access) elektronikus kiadvány korszerű technológiát képviselő, felhasználóbarát, magas minőségű kiadása tekintetében tett vállalások mennyiben teljesültek (max. 1000 karakter):

A vállalások teljesültek. Az e-book változathoz elkészült az új borító, a kiadvány alkalmassá vált az elektronikus felületen való megjelenésre. Elkészült az interaktív PDF változat.

10. A benyújtott projekttervben vállalt és a teljesített célok közötti eltérések bemutatása, indoklása (pl. a terjesztés módja, példányszám, elektronikus kiadvány formátuma stb.) (max. 1000 karakter):

Nincs eltérés, a 65 éves Régészeti Intézetben a megszokott módon terjesztjük és a mai elvárások szerint tesszük mindenki számára elérhetővé a tudományos publikációkat (intézeti honlap, MTA REAL repozitórium, kutatói platformok pl. Google Scholar, academia.edu, Research Gate felületek)

11. A kiadvány tartalmának ismertetése (max. 2000 karakter):

A témavezető és szerzőtársai a Kárpát-medence két késő rézkori ikonikus temetőjének monográfiáját már publikálták (2009, 2015) különböző pályázatok támogatásával. Ezekbe a temetőkbe a korszak kiválasztott tagjait temették, ezt a tényt a kötetekben bizonyítottuk.

A 2018-ban elnyert NKFIH K-128413 pályázatban a késő rézkor sokszínű temetkezéseit vizsgáltuk. A kérdés az volt, mit tudhatunk azokról az emberekről, akiket nem központi temetőkben helyeztek el. A sírok feltárásánál és az emberi maradványokon szabad szemmel látható információkat rögzíthetünk. A természettudományok olyan láthatatlan információkat is feltárnak a halottakról, amelyek csak műszerekkel vizsgálhatók. A bioarcheológia az emberi maradványokból meghatározza a halál időpontját radiokarbon kormeghatározással. Vizsgálja az archaikus DNS-t, amely ma már nemcsak az anyai ágú első, másodfokú rokonságot mutatja ki. A genetika ma már ennél jóval több adatot tud kinyerni a csontokból: pl. a patogén genetikai vizsgálatok fertőzéseket, járványokat is ki tudnak mutatni az írást még nem ismerő társadalmaknál is. A táplálkozás, születési helyre utaló adatokat a stabilizotópusokat vizsgáló geokémia tárja fel a szén, nitrogén, oxigén és a stroncium bizonyos atomszámú elemeiből.

Kutatásunk eredményeként a Kárpát-medence 3. legnagyobb temetőjét (73 sír) dolgozhattuk fel a Covid-járvány alatt. A 2022-ben megjelent kötetben 8 szerző, 13 tanulmánya elemezte a 2017-ben feltárt új temetőt.

A többi temetkezésről készült újabb kötet 2023-ban jelent meg: 16 szerző mutatja be a sokszínű temetkezések egyes kategóriáit. Lelőhelykatalógus, régészeti, antropológiai és archaeozoológiai elemzések, pattintott kőeszköz mellékletek feldolgozása olvasható a kötetben. Hazánkban először, olyan módszertani cikkeket is közlünk magyarul, amelyek a radiokarbon kormeghatározás, az archaeogenetika és a stabilizotóp-geokémia megértését, a buktatók elkerülését is segítik nemcsak a rézkorral foglalkozó kutatók számára.

Kelt: Budapest, 2024. január 30.

Bondár Mária, az MTA Doktora

Pályázó kutató aláírása (vagy fokozott biztonságú elektronikus aláírás és időbélyegző)